

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Simonia I. in se.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

redemptionis. cap. 24. num. 17.

Seruus an possit ordinari, an fugere, an conjugatus vendi, vide tit. Irregularitas. III. Fuga & Matrimonium XIII.

SIMONIA I. IN SE.

SIMONIA est studiosa voluntas emendi vel vendendi rem spiritualem, vel ei annexam. Estque triplex. Mentalis tantum, quæ mente concipitur citra omnem conventionem expressam, vel tacitam, siue res tradatur, siue non. Conventionalis tantum est expressè, vel tacitè conuenta, nondum tamen ab utraque parte exequuta: nam implementum ex parte promittentis temporale, imò nec spirituale, non impedit quin simonia sit conventionalis tantum. Realis est expressè vel tacitè conuenta, & ex utraque parte completa, saltem quoad aliquorum promissorum utriusque partem. cap. 23. num. 103. 104.

Simonia purè mentalis est etiam peccatum mortale: & est duplex, vna quæ non peruenit ad dationem, neque ad conventionem, altera quæ peruenit ad dationem sine vlla conventionem. n. 102. Nou. 103. Itè omnis Simonia est peccatum mortale. n. 111. Quod magis confirmat in Nou. 110.

Non est Simonia dare minus principaliter

1219

temporale pro spirituali: neque seruire Episcopo, aut mutare ei pecuniam ob spem beneficii minus principaliter: neque pergere ad preces secundaria intentione, ob distributiones quotidianas, vel seruire Ecclesie propter dignitates. cap. 23. num. 103. corol. 5.

Causa impulsiva Simonie dicitur illa, sine qua non fieret actus, dummodo principaliter fiat propter aliam causam. ibidem.

Non est Simonia dare aliquid pro sustentatione necessaria ministri in utroque foro, & etiam pro non necessaria quoad forum conscientie, & pauperibus etiam licet in utroque foro, etiam ex pacto accipere: quae differentia verificatur ob discrimen inter praesumptionem, & veritatem. n. 101.

Neque est Simonia dare pro sustentatione ministrorum, vel pro liberalitate, vel pro solutione obligationis legis, vel consuetudinis. num. 100. corol. 4.

Papa potest committere Simoniam iure diuino prohibitam, non tamen iure humano tantum. ibid. vide Simonia. III. Neque incidere in penas statutas contra simoniacos. n. 100. §. 4. Si Papa emeret, vel venderet, beneficium curatum, vel simplex, esset Simoniacus: sed hoc nullus Pontifex fecit hucusque. n. 107.

Simonia prohibitio duplex est, altera prohibita, quia simonia, id est, iure diuino prohibita,

Zz § altera

altera quæ iure humano ab Ecclesia per potestatem diuinitus sibi datam instituta, est prohibita. Prioris generis est voluntas emendi, vel vendendi verè spiritualia, vel à Deo solo instituta, vel ab Ecclesia per potestatem diuinitus acceptam constituta. Posterioris generis est voluntas faciendi collationes, renunciationes, vel recipiendi eas factas cum conditionibus, modis, vel pactis aliàs licitis, nisi ab Ecclesia prohiberentur. num. 100. dicto. 3.

Et ita frequenter Simonia committi potest, quamuis non interueniat pecunia numerata, vel res pecunia æstimabilis, vt dum quis renunciat beneficium ob renunciationem alterius beneficij, vel suffragatur in aliqua electione, vt alius suffragetur. cap. 23. n. 100. dicto 2.

Simonia est dare, vel relinquere ius spirituale cum onere, vt fiat aliquid quasi pro pretio rei spiritualis, vel causa principali immediata eam habendi. Quæ tamen non procedunt in conditione, & modo, quæ iure insunt, dummodo exprimantur eò solo modo, quo insunt, & ita non est Simonia conferre commendam alicui ea lege, vt soluat 40. aureos annuos, quos ordinis statuto soluere tenebatur. ibidem.

Simonia autem realis (quæ etiam fieri solet

let solis nutibus, vel factis tantum, vt spondendo Episcopo centum, quod non conferet beneficium alteri. num. 105.) est mortalis semper. nu. 111. At verò consueta dari pro actibus spiritualibus iam præstitis, licitè possunt accipi, & peti, antè quàm præstentur. num. 106.

Simonia conventionalis etiam est mortalis. num. 111. & est duplex, vna ex neutra parte exequuta, altera ex vna tantum. num. 103. & 104.

Simonia conventionalis est promittere instrumento publico 100. alteri, vt det sibi beneficium, sine animo emendi illud, vel soluendi illa. num. 106.

Ad essentiam Simonia non requiritur voluntas emendi spirituale, sed sufficit voluntas faciendi aliquid pro spirituali consequendo. cap. 23. num. 106.

Est tamen Simonia realis conuenire quòd vnus det spirituale, & alter instrumentum promissionis, centum: si ex vtraque parte adimpleatur, quamuis non soluantur centum: sed non esset realis conuentio promittere temporale, etiam per instrumentum publicum, quod tradit. Neque esset Simonia conferre beneficium vt liberetur ab obligatione antidotali, quamuis conferatur beneficium pro pretio. c. 23. n. 106. ad 4.

Mediator

Mediator Simonix simoniacus est, & excommunicatus. Idem de dante mediatori, vt procuraret sibi collationem beneficii, secus si daret pro labore frequenter adeundi collatorem, vel ratione lucri cessantis. num. 106. ad 5.

Non est Simonia conferre beneficium ob consanguinitatem, vel amicitiam, nec per hypocrisim facere spiritualia ob laudem humanam. num. 107.

Qui habito nuncio de beneficio vacanti, conuenit cum familiari Papæ, vt impetret pro se, & ipse consentit pensioni constituendæ à Papæ, & postea conuentio ex vtraque parte completa est, committit Simoniam realem. 107. ad 7. Idem de illo, qui similiter conuenit cum illo, cui dedit. Papa facultate conferendi beneficium, & quem ipse nominauerit, & facit pactum cum eo vt nominet illum, & quod consentiet pensioni annuente Papæ, & assecurabit, & postea nominat illum, & ille consentit pensioni, est Simonia realis inter familiarem & oratorem: quia non retulerunt Papæ pactum factum, vt sua auctoritate purgaret talem conuentionem. secus autem si nullo pacto precedenti nominaret eum, & ille consentiret, quia nulla conuentio illicita interueniret. nu. 107. ad 9.

Simoniaca etiam conuentio est conuenire

nire de diuidenda ex æquo utilitate, & expensa. ad. 8.

Idem si habito nuntio de duobus beneficiis vacantibus fit conuentio, quod vtrumque impetretur, in caput vnius & inter ambos diuidatur utilitas. ad. 7. Secus si nõ interueniret alia obligatio quã antidotalis. ad. 8.

Renunciatio facta in fauorẽ alterius adiecla conditione, vt conferatur huic vel illi, est Simoniaca: nisi fieret in manibus Papæ secundum stylum curiæ, à quo tamen recessit Gregorius XIII. Permisit nihilominus, vt simul cum renunciatione vnius præsentetur petitio alterius, cui renuntians vellet conferre. c. 23. nu. 107. ad. 10.

Non est Simoniaca renunciatio beneficii in manibus etiam inferioris, intentione, vt conferatur cognato renunciantis, nulla tamen conditione expressa: Quamuis si vellet renunciare principaliter ob cognationem, vel vt conferatur indigniori eo, peccaret nõ peccatum Simoniæ, sed iniustitiæ, vel acceptationis personæ inordinatæ conceptæ, vel procuratæ. n. 107. ad. 10.

Mandatum datum ad renunciandum beneficium in manibus Ordinarij liberè, & ad petendum ab eo post renunciationem liberã, vt prouideat alteri, non est Simoniacã: imo tam mandatum, quã renunciatio,
& col

& collatio virtute eius facta valent. Nam ex illo mandato colligitur intentio renunciatis fuisse, vt conferretur nominato per eum: & quia defuit pactum, conditio, & modus, nō interfuit Simonia, neque contrariatur extrauag. Pij V. de confidentia. ibidem ad. 7.

Verum est, quod si vellet renunciare cum pacto, vel modo, vt detur huic, esset Simonia mortalis; etiamsi nulla subsequeretur renunciatio cum pacto, vel sine eo. Ibidem. ad 10. in fin.

Non est Simoniaca confidentia, quod collator conferat beneficium liberè renunciatum cui renunciatus volet. cap. 23. num. 109. ad 12.

Idem de confidentia, qua quis confert beneficium liberè renunciatum alicui spe, quod ille aliquando cedit in fauorem alterius, dummodo nullum interueniat pactum. Quod etiam locum habet stantibus extrauagatibus Piorum Pontificum de confidentia, quæ tantum procedunt contra confidentiam illicitam Simoniacam. ibidem.

Aliqua confidentia est Simoniaca, vt quando quis confert beneficium, confidens, quod collator conferat mediante pacto. Ibidem. De pœna Simoniæ confidentiæ. videtur. Simonia. 3.

Ex motu proprio vtriusque Pij colliguntur

tur octo coniecturæ ad præsumendam Simoniacam confidentiam in foro exteriori, cuius extrauagantis, & etiam coniecturarum summa hæc est.

Pius Quintus seruus seruorum Dei. &c. Intolerabilis, & infra. Benè quidem & prouidentè felicis record. Pius Quartus prædecessor noster ad tollendam confidentiam in beneficiis decreuit, ut ipso iure vacarent omnia beneficia à quibuscumque personis recepta in confidentiam: &c. Et quoniam multi adhuc circa hoc præsumptione quadam delinquunt & audacia: Nos tanto malo remedium adhibere volètes, statuimus, ut si quis Ecclesiam, monasterium, vel beneficium Ecclesiasticum ex resignatione, vel cessione &c. cuiuscumque personæ simpliciter vel cum circuitu retrocessionis cum regressu, vel accessu etiam sola dimittentis, intentione receperit, ut illa, vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij concedantur, vel pensiones soluantur, ex eisdem hæc confidentia censeatur. V. Item si ordinarius, vel alius collator contulerit antehac, vel conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expressa ut postea in alterum pro arbitrio collatoris siue alterius contra iuris communis ordinationem disponatur, siue ut de eo prouisus fructus.

ctus illius, vel partim ad utilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat, vel pensionem illi, vel illis quos collator, vel cedens, aut alius iusserit, vel significauerit, persoluat, & pariter si à patrono etiam laico, vel alteri presentatori, vel electori contigerit ad fieri. Ad hac si clericus predicta camera, vel Cardinalis, vel alius post resignationem vel cessionem alicuius extranei de Ecclesia, monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico, in se factam vel admissam illam, vel illud etiam consecutis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eadem resignationem, vel resignantem vel cedentem modico spatio interiecto veluti duorum aut trium mensium, retrocesserit, vel retrocedat in futurum ex illa retrocessione fructus, vel eorum pars seu pensio, vel quid aliud super illis fuerit reservatum ipsi clerico vel Cardinali aut alio exempto fuerit concessum. Postremo, si quis crimine aliquo absolutus, vel cum quo super irregularitate dispensatum est, de novo receperit aliquod beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, vel contractam irregularitatem dimiserit, confidentia prauitas sit contracta. Ad probandum autem plene confidentiarum abusum inter alias etiam hæc præsumptiones habeantur legitime. scilicet si aliquis post cessum à se beneficium, & publicatam resignationem vel cessionem, eptamq; à successore posses

possessionem se se in illa, vel rebus illius per se
 vel alium iniecerit, aut fructus perceperit, vel
 quicumque successor, illi, vel eius propinquis
 ipsos, vel partem remiserit. Idem est si quis pro
 concessione alicui facta de beneficio Ecclesiasti-
 co per se vel alium intercesserit: denique aliquid
 de fructibus talis beneficii de facto perceperit.
 Testes autem de quaque re singulares singu-
 las probare valeant presumptiones: & criminosi,
 & omnes qui possunt esse testes in casu Simo-
 nia, possunt esse in predictis. Denique omnes qui
 hucusque beneficia confidentia vitio receperunt,
 ac retinent, nisi statim dimiserint, & qui ali-
 quid tale admiserit in futurum, fructibus &
 pensionibus & beneficiis & aliis officiis tempo-
 ralibus priuamus, & ad futura inhabilitamus,
 & excommunicatione inmodamus sedi Aposto-
 licæ reservata. Datum Romæ, anno. 1569. c. 23.
 num. 110.

Ex qua extrauaganti ad maiorem clari-
 tatem octo coniecturæ deducuntur ad præ-
 sumendam Simoniacam confidentiam in
 foro exteriori. I. Probatio intentionis etiã
 tantum vnus partis. II. Quod collator ita
 conferat, vel patronus præsentet vt postea de
 beneficio eius sic vel sic disponatur, vel etiã
 de fructibus. III. Quod exemptus à solu-
 tione iurium curiæ, beneficium acceptum
 per resignationem alicuius, etiam post

A A a

litteras.

litteras expeditas, & possessionem acceptam retrocesserit in eundem, reseruato sibi aliquo infra spatium duorum aut trium mensium. I V. Quod absolutus à delicto vel irregularitate denuo accepit beneficiū, quod renunciauit ante vel post delictum vel incursum irregularitatem. V. Quod post cessum beneficiū, & publicata cessione, & capta possessione à cessionario, se in illud per se vel alium ingerit, & fructus vel partem eorum accipit, aut successor ipsi vel propinquus eius aliquos fructus remisit. VI. Si recipiens beneficiū constituit dimittentem vel eius parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis, de fructibus perceptis aut percipiendis donationem fecerit. VII. Si vel sola procuratoris depositione vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosequuta sit, simulque expensæ, pro ea necessaria ab illo factæ fuerint. VIII. Denique si quis pro concessione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico, per se vel alium, seu alios intercesserit vel aliàs in negotio concessionis se immiscuerit, quoquomodo: deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per

per manus possessoris, & etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum, quando cumque. cap. 23. nu. 110. notab. 7. & in ipso motu proprio.

SIMONIA II.

Quoad materiam.

VENDERE bona Ecclesie mobilia, vel immobilia, iniuste, licet sit sacrilegium, non tamen est Simonia. cap. 23. num. 99.

Bona Ecclesiastica quedam sunt, pure spiritualia, quedam pure corporalia, quedam autem mixta. Merè spiritualia sunt gratia, & dona Dei: merè corporalia sunt vasa & ornamenta &c. seclusa benedictione quam habent. Mixta sunt Sacramenta, & actus conficiendi ea quæ constant ex re corporali & spirituali, & labore temporali. Merè spiritualia, & mixta, nullo modo possunt neque emi, neque vendi: Secus de merè corporalibus quoad rem temporariam, & sine ullo intuitu benedictionis eorum. n. 99. §. 3.

Non est Simoniacus, qui vendit scientiam, vel aliam, & naturaliter scibilia, & consilium etiam sine studio, & labore præstitum, quamvis